

Beslutningsforslag nr. B 26. Fremsat den 17. november 1994 af Kjeld Rahbæk Møller (SF), Tommy Dinesen (SF), Steen Gade (SF) og Jørn Jespersen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af private udviklingsselskaber

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om oprettelse af private udviklingsselskaber efter følgende retningslinjer:

1. Udviklingsselskabernes opgave er at indskyde risikovillig kapital i iværksættervirksomheder inden for byerhverv, herunder væsentlige udvidelser af eksisterende virksomheder, og skibsbygning.
2. Indskud i udviklingsselskaberne skal være fuldt fradragsberettigede, mens udtræk herfra er fuldt skattepligtige.
3. Erhvervsministeren godkender selskaberne og fastsætter regler for, hvor længe indskud mindst skal være bundet, for placeringsregler for den indskudte formue samt for en nærmere afgrænsning af de erhverv, hvori udviklingsselskaberne kan investere.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en genfremsættelse af et tilsvarende forslag fra folketingsåret 1993-94, B 22. (Se Folketingsstidende 1993-94, Folketingets forhandlinger Till. A sp. 1235, sp. 1887 og sp. 4778). Siden da er regeringens forslag om udviklingsselskaber blevet vedtaget med bl.a. SF's stemmer. Forslagsstillerne finder dog fortsat, at der er brug for det foreliggende forslag. De to typer udviklingsselskaber vil i vid udstrækning henvende sig til forskellige typer investorer, og der er brug for al den risikovillige kapital til iværksættelse, der kan fremskaffes.

Dertil kommer, at nogle skibsværfter er kommet i krise efter afskaffelse af anpartsordningen. Løsningen er ikke at øge statsstøtten, som nogle argumenterer for. Ud over skjult statsstøtte medvirkede anpartsordningen til at sprede risikoen og lettede derved kapitaldannelsen i skibsbygning. Industriministeriets kapitaludvalg, der skulle finde en afløsning for anpartsordningen sidste efterår, pegede i »Rapport om fremskaffelse af kapital til mindre rederier« (december 1993) netop på, at et forslag som det foreliggende kunne løse dette problem.

Der er et meget stort behov for iværksættelse i samfundet. Sammenlignet med f.eks. Tyskland er iværksætterraten i Danmark mindre end halvt så stor. Merbeskæftigelsen ved at nå tysk niveau for iværksættelse er meget betydelig.

Forslagsstillerne har derfor tidligere fremsat forslag om statslån til iværksættere efter tysk forbillede. Forslaget har imidlertid ikke kunnet vinde tilstrækkelig støtte til at blive vedtaget. Derfor forsøges nu andre veje til at nå målet.

Mange undersøgelser viser, at det hverken er ideer eller kapital, der er mangelen. Problemet er koblingen mellem ideer og kapital. Iværksætterne har oftest ikke anden formue end friværdien i deres boliger, og denne kapital er i dagens Danmark som regel højst utilstrækkelig. De store formuer er bundet i finansielle institutioner, og de fleste af disse har trukket sig ud af venturevirksomhed.

Også blandt privatpersoner er der ganske mange midler til rådighed. Anpartsprojekterne viste, at der også er ganske stor villighed til at investere erhvervs-

aktivt. Desværre er denne idé helt ødelagt, fordi alt for mange af projekterne alene markedsførte sig på øjeblikkelige likviditetsfordele, idet skatteværdien af afskrivningerne oversteg indskuddet. Der har derfor været alt for mange useriøse projekter, der er finansieret med anparter, og denne finansieringsform har med rette fået et dårligt ry. Derfor er mulighederne for at afskrive på anpartsprojekter blevet begrænset over en årrække og forsvinder i praksis også for skibsbygning ved årsskiftet.

Der kunne imidlertid være grund til at udvikle nye muligheder for, at private kan sætte penge i erhvervsprojekter. Det forventes, at der med det foreliggende forslag vil opstå en række selskaber, der specialiserer sig på forskellig vis: Nogle vil finansiere skibsbygning, andre miljøinvestering og andre højteknologi. Derved kan lederne af udviklingsselskaberne opbygge ekspertise på deres respektive områder, og investorer får mulighed for at indskyde deres penge efter personlige præferencer for typen af investeringer.

Selv om disse udviklingsselskaber i første omgang retter sig mod privatpersoner med ledig kapital, vil succesrige selskaber utvivlsomt også kunne tiltrække pensionskapital og dermed medvirke til, at denne kapital investeres i ny erhvervsudvikling.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Ordningen foreslås begrænset til iværksættelse i byerhverv, herunder skibsbygning, og så væsentlige udvidelser af eksisterende virksomheder, at det kan sidestilles med iværksættelse. Inden for landbrug og fiskeri er der selvsagt også investeringsbehov, men det foreslås, at disse erhverv finansieres med ordninger, der er specielt tilrettelagt efter disse erhvervs særlige karakter. Ligeledes foreslås byggeriet holdt udenfor, idet det ellers må frygtes, at selskaberne i tilfælde af et opsving fortrinsvis vil blive brugt til ejendomspekulation.

Derimod er det vigtigt ikke at holde serviceerhverv udenfor. Det er netop her, at de fleste arbejdspladser må forventes at komme i fremtiden. Det kan dog

overvejes at holde visse serviceerhverv, f.eks. detailhandel, uden for ordningen. Det foreslås, at industriministeren foretager den nærmere afgrænsning.

Ad 2

Som nævnt er det væsentligt at undgå, at investorerne kan få en øjeblikkelig likviditetsfordel, da det erfaringsmæssigt fører til useriøse investeringer. Omvendt er det vanskeligt at forestille sig, at der vil komme væsentlige indskud helt uden et skatteincitament.

Den enkleste og reneste form er fuldt fradrag for indskud i indkomstkatten og til gengæld fuld beskatning, når indskud og udbytte trækkes ud af selskaberne. I praksis betyder dette automatisk fradrag for tab. Erfaringerne med kapitalpensioner synes at vise, at dette incitament er stærkt nok til, at indskud faktisk foretages, men ikke så stærkt, at investorerne ikke interesserer sig for, hvordan kapitalen investeres.

Det er væsentligt at undgå, at udviklingsselskaberne kan bruges til skattefiduser. F.eks. må der være en bindingsperiode, så folk ikke blot kan foretage et indskud den 31. december og hæve det igen den 2. januar. Ligeledes må der stilles krav om, at en rimelig del af kapitalen faktisk investeres efter det angivne formål, så ordningen ikke misbruges til at foretage pensionsopsparinger uden realrenteafgift. Det er hensigtsmæssigt, at industriministeren fastsætter de nærmere regler herfor, jf. pkt. 3.

Ad 3

Det foreslås, at det skal stå enhver frit for at oprette et udviklingsselskab. Selskaberne skal dog registreres, og der skal stilles sådanne rimelige krav til selskaberne, at investorerne kan være sikre på, at det ikke er rene svindelforetagender. Det foreslås derfor, at industriministeren skal godkende de enkelte selskaber og føre tilsyn med dem. Endvidere skal ministeren udforme de nærmere regler for deres virke, jf. pkt. 1 og 2.